

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

29

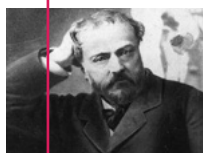
marca 2019

piątek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Główna

Sinfonia Buenos Aires

E. Chabrier

Giancarlo Guerrero – dyrygent

Yolanda Kondonassis – harfa

NFM Filharmonia Wroclawska

Program:

Emmanuel Chabrier (1841–1894) *España* – rapsodia [7']

Alberto Ginastera (1916–1983) *Koncert na harfę i orkiestrę* op. 25 [25']

I Allegro giusto

II Molto moderato (Tempo I)

III Liberamente capriccioso – Vivace

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847) *Hebrydy* – uwertura koncertowa

op. 26 [11']

Astor Piazzolla (1921–1992) *Sinfonia Buenos Aires* op. 15 [27']

I Moderato – Allegretto

II Lento, con anima

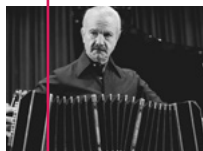
III Presto marcato

A. Ginastera

F. Mendelssohn
Bartholdy

A. Piazzolla

Prosimy o nagradzanie artystów brawami po zakończeniu ostatniej części każdego z utworów.

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Dzisiejszy wieczór, wyjątkowo energetyczny i barwny pod względem brzmienia oraz orkiestracji, rozpoczniemy prawdziwym fajerwerkim symfonicznym. Rapsodia *España* to najpopularniejsza kompozycja francuskiego twórcy Emmanuela Chabrier, który zapoczątkował trend na muzykę poważną inspirowaną iberyjskim folklorem. Dzieło powstało w 1883 r., kilka miesięcy po powrocie artysty ze słonecznej Hiszpanii. Wraz z żoną odwiedził on San Sebastián, Burgos, Toledo, Sewillę, Granadę, Malagę, Kadyks, Kordowę, Walencję, Saragossę i Barcelonę, gdzie próbował kuchennych przysmaków, oglądał tańce i słuchał muzyki. Oczarowany kulturą Półwyspu Iberyjskiego Chabrier swoje wrażenia obszernie opisywał w listach do przyjaciół. W jednym z nich, adresowanym do dyrygenta Charles'a Lamoureux'go, wspominał o zamierzonej skomponowania utworu, którego rytmy i melodie „wywołają w orkiestrze gorączkowe podniecenie”. Prawykonanie dzieła odbyło się 4 listopada 1883 r. dla Société des Nouveaux Concerts w paryskim Théâtre du Château-d'Eau pod dyktando Lamoureux'go. Kompozycję Chabrier przyjął niezwykle entuzjastycznie. Łatwo wpadające w ucho melodie od tej pory nucono na ulicach francuskiej stolicy. Chabrier z małego znanego twórcy operetek stał się wówczas jednym z najpopularniejszych francuskich artystów końca XIX w. W dalszej części programu usłyszymy dzieła równie mocno, jak *España* związane z miejscem, kulturą czy krajobrazem.

Jako kolejny zabrzmiał jeden z najciekawszych utworów napisanych na harfę, autorstwa Alberta Ginastera – czołowego kompozytora argentyńskiego, dyrektora Wydziału Nauk Artystycznych i Muzycznych na Universidad Católica Argentina w Buenos Aires. Trzydziestoletni *Koncert na harfę i orkiestrę* op. 25 został zamówiony w 1950 r. dla harfistki The Philadelphia Orchestra Edny Phillips, jednak po raz pierwszy został wykonany piętnaście lat później przez Nicanora Zabaletę. W swoim dziele Ginastera połączył elementy argentyńskiej muzyki ludowej (w tym malambo, czyli narodowego tańca argentyńskich gauchów), prezentując je za pomocą współczesnego języka muzycznego.

Szkocja to kraina bezkresnych wrzosowisk, tajemniczych twierdz wylaniających się ze spowitych mgłą szczytów górskich, surowych wież ozdabiających nadmorskie klify. Rozstawiona dzięki powieściom Waltera Scotta, swoim krajobrazem pobudzała wyobraźnię wielu artystów. Fascynacji tej uległ również Felix

Mendelssohn Bartholdy, który w 1829 r. zdecydował się na podróż do Wielkiej Brytanii. Tam zwiedził m.in. Hebrydy – archipelag wysp na Oceanie Atlantycznym ciągnący się wzdłuż północno-zachodnich wybrzeży Szkocji. Podczas nocnego sztormu kompozytor schronił się na wyspie Staffa w słynnej Grocie Fingala, potężnej jaskini wysokiej na ponad 20 metrów i głębokiej na blisko 80. Miejsce to popularność zyskało dzięki wyjątkowej budowie ścian – tworzą je mieniące się różnymi kolorami skały bazaltowe, idealnie sześciokątne, wysokie, przypominające piszczalki organów. Za czasów Celtów miejsce to zwano Uamh-Binn, czyli Jaskinię Muzyki, bowiem wiejący od morza wiatr, odbijając się od skał, powodował powstawanie nietypowych dźwięków.

Mendelssohn wrażenie, jakie wywarła na nim Grota Fingala, zilustrował muzycznym tematem, który w późniejszym czasie wykorzystał w otwarciu uwertury koncertowej *Hebrydy*. Zanotował go na kartce i wystąpił siostrze z komentarzem: „Abyś zrozumiała, jak bardzo mnie to miejsce poruszyło [...]”. Całe dzieło Mendelssohn ukończył 16 grudnia 1830 r. Podczas kolejnych miesięcy dokonał rewizji nie tylko treści muzycznej, lecz także tytułu – zmienił go z *Samotnej wyspy na Hebrydy* (stosował także zamiennie tytuł *Grota Fingala*); w tej wersji funkcjonuje on od 1832 r.

Uwertura koncertowa *Hebrydy* to jedna z najpopularniejszych kompozycji Mendelssohna, jeden z najdoskonalszych przykładów malarstwa dźwiękowego. Artysta niezwykle sugestywnie przedstawił swoje wrażenia z podróży po Szkocji. Oczyami wyobraźni widzimy bazaltowe kolumny Groty Fingala, słyszysz szum wzburzonego morza, załamujące się o skały fale i żałosne wycie wiatru, odczuwamy przytłaczającą bezmiar jaskini. Nad całością dominuje posępny charakter północnego krajobrazu.

Już pierwsze takty *Sinfonia Buenos Aires* Astora Piazzolla, skomponowanej w 1951 r., gdy artysta stał u progu swojej kariery, zapowiadają dzieło o bogatym brzmieniu i ciekawej orkiestracji. Piazzolla nigdy nie krył zainteresowania muzyką klasyczną. Pierwsze kompozytorskie kroki w tym kierunku stawiał, analizując dzieła Bacha, Chopina, Bartóka, Prokofiewa czy Strawińskiego. Dzięki pomocy Artura Rubinsteina przez pięć lat pobierał nauki u Alberta Ginastera. Wtedy też, niewątpliwie pod pewnym wpływem mistrza, powstała *Sinfonia Buenos Aires*.

W 1954 r. Piazzolla otrzymał stypendium, dzięki któremu wyjechał do Paryża, by kształcić się u legendarnej już wtedy mentorki kompozytorów XX w. –

Nadii Boulanger. Wspominając tamten okres, artysta opowiadał: „Byłem rozdarty na dwoje: doktor Jekyll i pan Hyde – oto mój obraz. Jako pan Hyde pisałem tanga, jako pan Jekyll – utwory symfoniczne”. Tę stylistyczną dychotomię odnajdziemy w *Sinfonia Buenos Aires* – portrecie energetycznego, dynamicznego i intrygującego miasta, przesiąkniętego dźwiękami tanga.

Giancarlo Guerrero, fot. Łukasz Rajchert

Giancarlo Guerrero

Jest dyrektorem muzycznym NFM Filharmonii Wrocławskiej, dyrektorem muzycznym Nashville Symphony i głównym dyrygentem gościnnym Gulbenkian Orchestra w Lizbonie. Podczas swojej dziesięcioletniej kadencji dyrektora muzycznego zrealizował kilkanaście nagrań z Nashville Symphony, za sześć z nich został nagrodzony Grammy. Wcześniej artysta pełnił funkcję głównego dyrygenta gościnnego Cleveland Orchestra podczas jej rezydencji w Miami, dyrektora muzycznego Eugene Symphony i II dyrygenta Minnesota Orchestra. Giancarlo Guerrero jest często podróżującym dyrygentem gościnnym – współpracuje ze wszystkimi najważniejszymi orkiestrami Ameryki Północnej, m.in. z Bostonu, Los Angeles, Detroit, Cleveland i Filadelfii, a także z Queensland Symphony Orchestra i Sydney Symphony Orchestra oraz hr-Sinfonieorchester, London Philharmonic Or-

chestra, Brussels Philharmonic i Residentie Orkest w Hadze. Artysta angażuje się również w dyrygowanie orkiestrami akademickimi i regularnie współpracuje z Curtis Institute w Filadelfii oraz Colburn School w Los Angeles, a także z Yale Philharmonia i NYO2.

Yolanda Kondonassis, fot. Laura Watilo Blake

Yolanda Kondonassis

Należy do najlepszych na świecie harfistek występujących jako solistki i jest powszechnie uznawana za najczęściej obecnie nagrywającą artystkę klasyczną, która gra na tym instrumencie. Dzięki swojej „zapierającej dech w piersiach gamie kolorów” („Gramophone”) i „oszatamiającej technice niezawodnie kierowanej wielkim muzycznym wyczuciem” („Detroit News”) harfistka występuje na całym świecie podczas recitali i w roli solistki z najważniejszymi orkiestrami, takimi jak m.in. New York Philharmonic i Cleveland Orchestra. Dyskografia artystki obejmuje 20 uznanych tytułów; jej album *Air* z 2008 r. (Telarc) był nominowany do nagrody Grammy. W maju 2018 r. Yolanda Kondonassis dokonała światowego prawykonania *Koncertu na harfę* J. Higdon z Rochester Philharmonic Orchestra. Artystka jest też autorką książek, prelegentką i profesorem (pełni funkcję kierownika Wydziału Harfy w Cleveland Institute of Music i Oberlin Conservatory of Music), osobą o wielu pasjach przejawiających się w jej wieloaspektowej karierze.

NFM Filharmonia Wrocławska, fot. Łukasz Rajchert

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

